

24.9.2014

YM179/04/2014

Työ- ja elinkeinoministeriö

Viite Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö 3.9.2014, TEMO/1081/09.04.01/2013
Hänvisning

Asia Lausunto työ- ja elinkeinoministeriön ALTTI- ja VERTTI-selvityksiin
Ärende

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt 3.9.2014 päivätyllä kirjeellä ympäristöministeriöltä lausuntoa VIPRO II -hankkeessa kesällä 2014 valmistuneista kahdesta selvityksestä, jotka liittyvät pakolaisten vastaanottoon ja siihen liittyviin viranomaisprosesseihin. Molemmissa selvityksissä tehtiin toimenpide-ehdotuksia ja linjattiin jatkossa tehtävää yhteistyötä. Tässä lausuntovaiheessa ympäristöministeriö kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin.

ALTTI -selvityksessä tarkasteltiin ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden vastaanottoa ja vastaanottojärjestelmän kehittämistarpeita. Ympäristöministeriö korostaa selvitykseen liittyen, että ilman huoltajaa alaikäisinä turvapaikanhakijoina tulleet (pakolaisaseman sekä toissijaisen suojelun ja humanitaarisen suojelun perusteella) oleskeluluvan saaneet voivat hakea valtion tuella rakennettuja vuokra-asuntoja, kun he ovat täyttäneet 18 vuotta.

VERTTI -selvityksessä keskityttiin aikuisten kansainvälistä suojelua saavien muuttoon vastaanotokeskuksista kuntiin. Pakolaisaseman sekä toissijaisen suojelun ja humanitaarisen suojelun perusteella oleskeluluvan Suomessa saaneet henkilöt voivat hakea asuntoa myös valtion tuella rakennetuista, arava- tai korkotukilainoitetuista vuokra-asunnoista. Valtaosa näistä asunnoista on kuntien omistamia. Valtion tukemiin asuntoihin voidaan valita asukkaiksi vain suurimassa asunnontarpeessa olevia, pienituloisia ja vähävaraisia ruokakuntia (laki vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta, 604/2001, 11 ja 11 b § sekä aravarajoituslaki, 1190/1993, 4 ja 4 b §). Nämä edellytykset eivät muodostane estettä kansainvälistä suojelua saavien sijoittamiselle valtion tukemiin asuntoihin. Jotta asunnonhakijoiden ohjaus ja asukasvalinnat tapahtuisivat sujuvasti ja säännöstenmukaisesti, monesti tarvitaan kunnan asuntotoimen ja sosiaalitoimen yhteistyötä.

Selvityksessä sivulla 31 kehittämisselityksen kohdassa seitsemän ehdotetaan, että yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa pyritään vaikuttamaan siihen, että metropolialueelle saadaan lisää kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja. Uudenmaan kehyskuntien kanssa käydään neuvotteluja siitä, miten pääkaupunkiseudulle kohdistuvaa muuttoliikettä saataisiin suunnattua myös kehyskuntiin. Jyrki Kataisen hallituksen ohjelman sekä valtioneuvoston asuntopoliittisen toimenpideohjelman vuosille 2012–2015 yhtenä painopisteenä on ollut valtion tuella ja lainsäädännöllä edistää kohtuuhintaista asuntotarjontaa kasvukeskuksissa, erityisesti Helsingin seudulla, ja tasapainottaa asuntomarkkinoita paremmin kysyntää vastaavaksi. Suomalaiset asuntomarkkinat ovat eriytyneet alueellisesti toisistaan selvästi poikkeaviksi asuntomarkkina-alueiksi. Suurimmat

ongelmat liittyvät voimakkaasti kasvavien kaupunkiseutujen asuntotarjonnan riittävyyteen. Eri-tyisesti pääkaupunkiseudun kunnat kärsivät kroonisesta asuntojen alitarjonnasta, jota väestön kasvusta johtuva asuntojen kysynnän voimakas lisääntyminen edelleen pahentaa. Tämä heijastuu paitsi korkeina asuntojen hintoina myös seudun yhdyskuntarakenteen hajautumisena. Siksi Helsingin seudun asuntomarkkinoita on tarkasteltava yhtenä kokonaisuutena ja niiden toimivuutta on pyrittävä parantamaan kaikin mahdollisin tavoin. Tällä hallituskaudella onkin tehty lukuisia toimenpiteitä, joilla pulaa kohtuuhintaisista asunnoista pyritään poistamaan.

Lisäksi selvityksen yhteenvedossa todetaan, että työryhmän näkemyksen mukaan muuttoliikettä pitäisi yrittää suunnata ensisijaisesti alueille, joilla on tarjota muuttajille kotoutumisen tueksi työmahdollisuuksia, koulutusta ja asuntoja. Kuntien ja valtion tarjoamien palvelujen sijoittuminen on aluepoliittinen kysymys. Alueidenkäyttöä linjataan valtakunnallisilla alueidenkäyttöta-voitteilla (VAT), jotka ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista ohjausjärjestelmää. Asuntojen tuotantoon suunnatut valtion tuet kohdistetaan alueellisesti sellaisille seuduille, joilla asuntomarkkinatilanne on kohtuuhintaisen asumisen toteutumisen osalta kaikkein vaikein. Tässä mielessä Helsingin seudun asuntomarkkinoiden toimivuuden parantaminen on keskeisessä asemassa. Toisaalta kasvukeskusten ulkopuolelle jää seutuja, joissa työpaikkojen ja väestön väheneminen supistavat asuntorakennetta ja asuntojen hintataso alkaa laskea. Tyhjenevät asunnot aiheuttavat ongelmia omistajille, rahoittajille ja paikkakunnan asuntomarkkinoille. Myös tämän ongelman korjaamiseksi on tällä hallituskaudella tehty useita toimenpiteitä.

Hallitusneuvos

Liisa Linna-Angelvu

Hallitussihteeri

Juha Post